

Što trebate znati o gramatičkom članom u nizozemskom:**Razlikovanje gramatičkog roda**

Nizozemski ima **tri** gramatička roda.

Postoje **muški**, **ženski** i **srednji** rod.

Razlikovanje gramatičkih rodova je potrebno za pravilno korištenje zamjenica.

Nažalost ne postoji jasna linija između muškog, ženskog i srednjeg roda, zbog čega je potrebno naučiti gramatički rod svake imenice napamet.

Jedno malo pravilo:

Umanjenice, strane svijeta i jezici uvijek pripadaju skupini **srednjeg** roda.

Određeni član

Određeni član ispred **muških** i **ženskih** imenica je isti.

Glasi „**de**“.

Kod imenica **srednjeg** roda stoji član „**het**“.

U množini ispred svih imenica stoji član „**de**“.

Primjer:

de **stoel** → stolica

de **reis** → putovanje

het **kind** → dijete

Pozor:

Nekoliko imenica mogu stajati uz član „het“ ili uz „de“.

Ovdje se pak mijenja značenje imenice:

Primjer:

het blik → lim

de blik → pogled

Neodređeni član

Neodređeni član u nizozemskom postoji samo u jednom obliku.

Taj glasi „**een**“.

Član se ne deklinira.

Primjeri:

een stoel → stolica

een reis → putovanje

een kind → dijete

Što trebate znati o imenicama u nizozemskom:

Četiri padeža

U nizozemskom postoji četiri padeža.
Svaki izvršava određenu službu u rečenici.

Imenice se u nizozemskom ne dekliniraju.
Imenica npr.: „de hond“ (hr. pas) uvijek ima isti nastavak i mogla bi stajati u nominativu, dativu, ili akuzativu bez da se promijeni u obliku.
Značenje riječi morate izvući iz konteksta rečenice.

Tvorba genitiva

Stoji li imenica u genitivu, ćete prepoznati po tome stoji li iza riječi „van“ ili po konstrukciji genitiva.
Slijedeće konstrukcije možete koristiti za tvorbu genitiva:

Kod osobnih imena se dodaje nastavak -s:
Primjer:
Tijns cadeau → Tijnov poklon

Nastavak -s se dodaje osobnim imenima koja završavaju na -a, -i, -o, -u ili -y:
Primjer:
Jisca's broer → Jiscain brat

Osobnim imenima koja po sebi već završavaju na -s, se dodaje samo apostrof:
Primjer:
Hans' tuin → Hansov vrt

Tvorba genitiva pomoću „van“ je uvijek moguće.
Primjer:
het vel van de hond → dlaka psa

Ovako se tvori množina u nizozemskom

Većina imenica u množini završava na **-en**.
Ovdje morate poštovati slijedeća pravila:

Pravopis u jednini	Pravopis u množini
kratki samoglasnik het bed	kratki samoglasnik → udvostručenje suglasnika de bedden
dugi samoglasnik de dag	dugi samoglasnik → bez udvostručenja suglasnika de dagen
slog s dugim samoglasnikom ili diftongom de brief, de muis	f → v tj s → z de brieven , de muizen

Još jedan nastavak za množinu je **-s**.
Taj je nastavak potreban u slijedećim slučajevima:

- višesložne imenice s nenaglašenim nastavkom -er, -el, -em, -en, -erd, -aar i -aard
- imenice s nastavkom -a, -o, -u, -i i -y
- kod š-glasova, -e, -é, nenaglašenog -ie ili -s
- sve umanjnice (diminutiv)
- osobna imena na -ster, -ier, -eur, -or

Nepravilni nastavak množine **-eren** se pojavljuje kod imenica koje završavaju -heid i kod izmjene samoglasnika u množini.

Diminutiv, umanjenice u nizozemskom

Tvorba diminutiva

U nizozemskom postoje razni nastavci za diminutiv:

pravilna	Nastavak diminutiva
- [ə], diftong, -eau - samoglasnici: -a → -aatje -o → -ootje -u → -uutje -i → -ietje -é → -eetje -y → -'tje -dugi samoglasnici diftong + -n, -l ili -r	-tje
Nastavak sa: - kratki samoglasnik + -m → -mmetje - kratki samoglasnik + -n → -nnetje - kratki samoglasnik + -l → -lletje - kratki samoglasnik + -r → -rretje - ng → samo kod nenaglašenog predzadnjeg sloga	-etje
- suglasnik - dugi samoglasnik - diftong + m - [ə] - kratko, nenaglašeno u	-pje
- ng → samo kod naglašenog predzadnjeg sloga	-kje

u svim ostalim slučajevima	-je
----------------------------	-----

Upotreba diminutiva:

Nizozemci često koriste umanjenice.

Ovi oblici se koriste za:

- umanjenice
Primjer:
een **glaasje** bier → jedna čašica piva
- uljepšavanje
Primjer:
Wim is een lief **jongetje**. → Wim je drag dječak.
- omalovažavanje
Primjer:
Wat een raar **vrouwtje**! → Koja čudna žena!
- izražavanje simpatije
Primjer:
Ik heb morgen een **dagje** vrij. → Sutra imam jedan slobodan dan.
- Ublažavanje
Primjer:
Het is nog wel donkertjes buiten. → Vani je još poprilično mračno.
- Pridjeve i priloge
Primjer:
Het is wel wat frisjes buiten. → Vani je već poprilično hladno.

Što trebate znati o pridjevima u nizozemskom:**Deklinacija pridjeva u nizozemskom jeziku**

Pridjevi se koriste za opisivanje karakteristika ili načina izvođenja neke radnje. U nizozemskom se pridjevi ne moraju nužno deklinirati.

Da li i kako se pridjev mijenja, ovisi o ovim pravilima:

1. Nakon određenog člana, pokazne zamjenice ili posvojne zamjenice se dodaje nastavak -e.
Primjer:
de aardige buurmann (osnovni oblik: aardig) → dobar susjed
2. Ako ispred pridjeva stoji neodređeni član i ako imenica posjeduje član het, onda se nastavak ne mijenja.
Primjer:
een nieuw adres → nova adresa
3. Pridjevi koji pripadaju het-imenici koji stoje iza neodređene zamjenice ne dobivaju nastavak -e.
Primjer:
Dat was geen goed idee. → To nije bila dobra ideja.
4. Zauzme li pridjev ulogu predikata, onda se također ne deklinira.
Primjer:
De buurman is aardig. → Susjed je dobar.

Pozor:

Pridjevi koji završavaju na -a, -é, -i, -y, -o, -e ili na -en se nikada ne dekliniraju. Isto je s pridjevima koji opisuju gradivna svojstva i pridjevima „rechter“ (hr. desno), „linker“ (hr. lijevo) i „gratis“ (hr. besplatno).

Primjer:

een gouden armring → zlatna narukvica

Upotreba pridjeva u nizozemskom

Pridjevi uglavnom idu uz imenice i pobliže ih opisuju. No pridjevi se mogu koristiti i na drugi način:

Samostalna upotreba:

Nizozemski pridjevi mogu stajati samostalno.

To je uvijek slučaj, ako se u prethodnoj rečenici spominje imenica koja se zatim više ne ponavlja.

Primjer:

Mij bevalt de barkeeper met de hoed. – Die met de **zwarte**?

→ Sviđa mi se onaj barmen sa šeširom. – Tko, onaj sa crnim (šeširom)?

Imenična upotreba:

Od svakog pridjeva se može načiniti imenica.

Riječ se onda više ne koristi kao atribut nego kao imenica.

U nizozemskom se pridjevi stoga moraju kombinirati s neodređenim zamjenicama.

Poimeničena riječ dobiva nastavak -s.

Primjer:

Ik heb vandaag **wat leuks** beleefd. → Doživio sam nešto lijepo.

Pridjevi za opisivanje zajedničkih obilježja

Istovrijednost između osoba, predmeta i događaja se može izraziti pomoću raznih konstrukcija:

Pomoćne riječi		Primjer	
even	Osnovni oblik Pridjeva + Poredbena riječ „als“	Tijn is even aardig als Jan.	Tijn je jednako dobar kao Jan.
net zo		Ik ben net zo oud als jij.	Ja sam jednako star kao i ti.
precies zo		Ons huis is precies zo groot als die van de buuren.	Naša kuća je jednako velika kao susjedova.

Komparacija pridjeva u nizozemskom

Komparativ

Postoje dva načina na koje se može tvoriti prvi stupanj komparacije:

- Dopunjavanjem **nedekliniranih** osnova raznim nastavcima:
 - uglavnom -er
 - Primjer: aardig, aardiger → drag, draži
 - Osnova na -r : -der
 - Primjer: duur, duurder → skup, skuplji
 - Kod atributne upotrebe: -re se dodaje **dekliniranom** obliku pridjeva
 - Primjer: een grotere boom → veće stablo

- Upotrebom riječi meer:
 - To je moguće sa svim pridjevnima koji u svojoj osnovi završavaju na -en.
 - Primjer: dronken, **meer** dronken → pijan, pijaniji

Superlativ

Drugi stupanj komparacije se može tvoriti na razne načine:

- Dodavanjem raznih nastavaka **nedekliniranoj** osnovi pridjeva:
 - uglavnom -st (i kod pridjeva na -r)
 - Primjer: duur**st** → najskuplji
 - Osnova na -s ili -sche: -t
 - Primjer: vers, verst → svjež, najsvježiji
 - bei einem attributiven Gebrauch: -ste
 - Primjer: de aardig**ste** leraar → najdraži učitelj
- Korištenjem riječi meest:
 - To je uvijek slučaj kada pridjev završava na -s ili -sch.
 - Na taj način tvorite superlativ, ako pridjevi završavaju na -st, -sd, -ts ili -en.
 - Primjer: gehaast, **meest** gehaast → hitro, najhitrije
- Kako bi se izrazilo da je nešto najljepše, najmanje itd. Se koristi slijedeća konstrukcija:
 - het + superlativ pridjeva (bez -e!)
 - Primjer: Ons huis is **het** kleinst. → Naša kuća je najmanja.

Što trebate znati o prilozima u nizozemskom

Ako želite pobliže opisati neku radnju, onda koristite priloge.

U nizozemskom se na primjer koriste mjesni prilozi, kako bi se odredilo **gdje** ili vremenski prilozi kako bi se odredilo **kada** se nešto desilo.

Od velike posebnosti je prilog „er“, taj izvršava niz različitih funkcija.

Funkcija priloga „er“Mjesni „er“:

Ovim prilogom izražavate neodređeni mjesni navod.

Odnosite se na neko mjesto koje je prije već bilo rečeno.

Primjer:

Ik hou heel erg van Amsterdam. Ben je **er** ook al geweest?

→ Jako volim Amsterdam. Jesi i ti već bio tamo?

„er“ kao držač mjesta:

Kod neodređenog ili neizrečenog subjekta se dodaje „er“.

Primjer:

Er staat melk in de koelkast. → U frižideru ima mlijeko.

„er“ u kombinaciji s prijedlogom:

U nizozemskom se osobne zamjenice, koje se odnose na neki predmet, ne mogu povezati prijedlogom.

U takvim slučajevima prilog „er“ dolazi do izražaja.

Uglavnom se stope „er“ i odgovarajući prijedlog u jednu riječ.

Primejr:

Je moet voor jouw droom vechten! → Za svoje snove se moraš boriti!

Je moet **er**voor vechten! → Moraš se izboriti za to!

Partitivni „er“:

Ako se u rečenici bez subjekta spominje količinska jedinica, onda stoji „er“ kao zamjena za subjekt.

Primjer:

Hoeveel auto's hebben jouw ouders? – Ze hebben **er** twee.

→ Koliko auta imaju tvoji roditelji? – Imaju dva.

„er“ u pasivnim rečenicama:

I u pasivnim rečenicama „er“ zamjenjuje subjekt.

Primjer:

Er werd gebeld. → Zazvonilo je.

Što trebate znati o glagolima u nizozemskom:

Ovdje Vam predstavljamo pravilne glagole nizozemskog u prošlom, sadašnjem i budućem vremenu:

Prezent

Prezent pravilnih glagola

Pravilni glagoli na „-en“.

Kako biste tvorili prezent, morate prvo maknuti taj nastavak sa osnove glagola i zamijeniti ga drugim.

Pozor:

Pri tome morate obratiti pažnju na određene pravopisne norme:

1. Kako bi se zadržali dugi samoglasnici u osnovi, mora doći do udvostručenja suglasnika.
2. Slova „v“ i „z“ nikada ne smije stajati na kraju riječi. Ako nakon odmicanja nastavka osnove dođe do toga, onda se „v“ mora zamijeniti sa „f“ a „z“ sa „s“.
3. Zatvoreni slogovi nikada ne završavaju na dva ista suglasnika. To znači, da kod glagola sa dvostrukim suglasnicima, jedan otpada.

„delen“ (hr. „dijeliti“) u prezentu	Prijevod
ik deel	ja dijelim
jij deelt	ti dijeliš
hij/zij/het deelt	on/ona/ono dijeli
wij delen	mi dijelimo
jullie delen	vi dijelite
zij delen	oni dijele
u delt	Vi dijelite

Prezent pomoćnih glagola

Za tvorbu nekih glagolskih vremena su Vam potrebni određeni pomoćni glagoli.

U nizozemskom postoje četiri takva glagola.

„zijn“ (hr. biti), „hebben“ (hr. imati), „worden“ (hr. biti/postati) i „zullen“ (hr. htjeti).

Prva tri mogu stajati i kao zasebni glagoli, „zullen“ se pak može koristiti samo kao pomoćni glagol i to u svrhu tvorbe futura.

Lice	zijn (biti)	hebben (imati)	worden (biti/postati)	zullen (htjeti)
ik	ben	heb	word	zal
jij	bent	heb	wordt	zal/zult
hij/zij/het	is	heeft	wordt	zal
wij	zijn	hebben	worden	zullen
jullie	zijn	hebben	worden	zullen
zij	zijn	hebben	worden	zullen
u	bent	hebt/heeft	wordt	zal/zult

Imperfekt

Imperfekt pravilnih glagola

U imperfektu se na osnovu glagola dodaje nastavak -de (jd.) ili -den (mn.) tj. -te (jd.) ili -ten (mn.).

Zadnje slovo osnove odlučuje koji je nastavak potreban:

- -p, -k, -t, -s, -ch, -f → -te/-ten
- za sva ostala slova i glagole koji završavaju „v-f” ili „z-s” zamjenom → -de/ -den

werken (raditi) u imperfektu	Prijevod
ik werkte	ja radijah
jij werkte	ti radijaše
hij/zij/het werkte	on/ona/ono radijaše
wij werkten	mi radijasmo
jullie werkten	vi radijaste
zij werkten	oni radijahu
u werkte	Vi radijaste

Pozor:

Ako osnova glagola završava suglasnikom -d ili -te, onda dolazi do udvostručavanja suglasnika.

Primjer:

antwoord → antwoordde

Imperfekt pomoćnih glagola

Imperfekt pomoćnih glagola „zijn“, „hebben“ i „worden“ se koriste za tvorbu složenijih glagolskih vremena:

lice	zijn (biti)	hebben (imati)	worden (biti/postati)	zullen (htjeti)
ik	was	had	werd	zou
jij	was	had	werd	zou
hij/zij/het	was	had	werd	zou
wij	waren	hadden	werden	zouden
jullie	waren	hadden	werden	zouden
zij	waren	hadden	werden	zouden
u	was	had	werd	zou

Perfekt

Imperfekt se nizozemskom pretežito koristi u pisanom jeziku. U govornom jeziku se uglavnom koristi perfekt. Perfekt se tvori prezentom pomoćnog glagola „zijn“ ili „hebben“ i participom perfekta glavnog glagola.

Tvorba participia perfekta

Particip perfekta tvorite na slijedeći način:
ge + osnova glagola + **-t/-d**

Korištenje nastavaka -t ili -d se odvija po istom pravilu kao i kod tvorbe imperfekta.

Pozor:

Kod tvorbe participia perfekta ne dolazi do udvostručavanja suglasnika.
Primjer:
antwoord → geantwoord

Ako glagol, s kojim želite tvoriti particip, posjeduje jedan od slijedećih prefiksa, onda taj isti zadržava i nakon tvorbe.
Prefiks ge- se onda ne koristi: **be-**, **er-**, **ge-**, **her-**, **ont-** ili **-ver**.

„Hebben“ ili „zijn“ kao pomoćni glagol za tvorbu perfekta?

Kod prijelaznih glagola (glagola s neizravnim objektom) Vam je potreban pomoćni glagol „hebben“, a kod neprijelaznih (s izravnim objektom) pomoćni glagol „zijn“.

Kod nekolicine glagola koji opisuju nekakvo kretanje, korištenje glagola „zijn“ i „hebben“ u perfektu ovisi o tome, da li se navodi smjer kretanja (zijn) ili u prvom planu stoji sama radnja (hebben).

Primjeri perfekta u nizozemskom

Perfekt u nizozemskom „zijn“ ili „hebben“ (u prezentu) + particip perfekt						
Lice	Pomoćni glagol	Particip glagola (dijeliti)	perfekt „delen“	Pomoćni glagol	Particip glagola „verhuizen“ (preseliti)	perfekt
ik	heb	gedeeld		ben	verhuisd	
jjj	hebt	gedeeld		bent	verhuisd	
hij/zij/het	heeft	gedeeld		is	verhuisd	
wij	hebben	gedeeld		zijn	verhuisd	
jullie	hebben	gedeeld		zijn	verhuisd	
zij	hebben	gedeeld		zijn	verhuisd	
u	hebt/heeft	gedeeld		bent	verhuisd	

Pluskvamperfekt

Za tvorbu pluskvamperfekta Vam je potreban imperfekt pomoćnih glagola „zijn” ili „hebben” i particip perfekt glavnog glagola.

Pluskvamperfekt u nizozemskom „zijn“ ili „hebben“ (u imperfektu) + particip perfekt					
Lice	Pomoćni glagol	Particip glagola (dijeliti)	perfekt „delen“	Pomoćni glagol	Particip glagola „worden“ (biti/postati)
ik	had	gedeeld		was	geworden
jjij	had	gedeeld		was	geworden
hij/zij/het	had	gedeeld		was	geworden
wij	hadden	gedeeld		waren	geworden
jullie	hadden	gedeeld		waren	geworden
zij	hadden	gedeeld		waren	geworden
u	had	gedeeld		was	geworden

Futur

U nizozemskom postoje tri načina na koje se može izreći budućnost:

1. Pojmovi koji nagovještavaju budućnost:
Kod izraza koji opisuju neki trenutak u budućnosti je dovoljno korištenje prezenta odgovarajućeg glagola.
Primjer:
Els vliegt morgen naar Parijs. → Els sutra putuje u Pariz.
2. gaan + infinitiv:
Prezentom glagola „gaan“ (postati) i infinitivom glavnog glagola možete opisivati budućnost.
Primjer:
Ik ga morgen opruimen. → Sutra ću posrediti.
3. zullen + infinitiv:
Kod ovog načina koristite prezent pomoćnog glagola „zullen” i infinitiv glavnog glagola.
Primjer:
Ik zal jou niet nog een keer verlaten. → Neću te opet ostaviti.
Ovaj se način izražavanja koristi kod obećanja i prijetnji.

Pasiv u nizozemskom

Pasiv u nizozemskom se koristi u stručnim tekstovima i govornom jeziku kako bi se izrazilo kome se nešto dešava.

Ako se u nekoj konstrukciji pasiva spominje subjekt radnje, onda se taj označava prijedlogom „**door**“.

Pasiv u prezentu i imperfektu

Prezent i imperfekt pasiva se tvore pomoćnim glagolom „worden” i odgovarajućim participom glavnog glagola.

Za pasiv u prezentu se koristi prezent glagola „worden”, a za imperfekt se koristi imperfekt istog glagola.

Primjer:

Prezent: Ik word gezien. → Viđen sam.

Imperfekt: Ik werd gezien. → Bijah viđen.

Pasiv u perfektu i pluskvamperfektu

Za ova glagolska vremena vam je potreban pasiv pomoćnog glagola „zijn”.

Od glavnog glagola opet trebate načiniti particip.

Za perfekt pasiva koristite prezent pomoćnog glagola, a za pluskvamperfekt koristite imperfekt.

Primjer:

Perfekt: Ik ben gezien. → Ja sam bio viđen.

Pluskvamperfekt: Ik was gezien. → Ja bijah bio viđen.

Imperativ u nizozemskom

Imperativ Vam ne treba samo kako biste izrazili naredbe ili upozorenja nego i savjete, upute ili molbe.

Za tvorbu jednostavno dodate nastavak **-t** na osnovu glagola.

Primjer:

Excuseert mij alstublieft, mevrouw Hogendoorn!

→ Ispričajte me, gospodo Hogendoorn!

U žargonu je uglavnom dovoljna i sama osnova glagola kako bi se izrazio imperativ.

Primjer:

Lena, ruim je kamer op! → Lena, pospremi svoju sobu!

Pozor:

Ovu iznimku morate zapamtiti:

Imperativ glagola „zijn” glasi „**wees**“ (neformalno) i „**weest**“ (formalno).

Konjunktiv u nizozemskom

U nizozemskom ne postoji zaseban oblik konjunktiva. Stoga morate koristiti određenu konstrukciju riječi kako biste izrazili želje ili pretpostavke.

Pogodbene rečenice

Kod pogodbene rečenice, koja opisuje zbivanje u sadašnjosti ili budućnosti, se koristi imperfekt glagola „zullen” + infinitiv glavnog glagola ili glavni glagol u imperfektu.

Primjer:

Als ik meer geld zou hebben, zou ik een auto voor mezelf kopen. / Als ik meer geld zou hebben, kocht ik een auto voor mezelf.
→ Kad bih imao više novaca, onda bih si kupio auto.

Ako se bogodba više ne može izvršiti, onda koristite imperfekt od: „zullen“ + „hedden“ ili „zijn“ + particip perfekt ili pluskvamperfekt.

Primjer:

Als ik meer geld zou hebben gehad, zou ik een auto voor mezelf hebben gekocht. / Als ik meer geld zou hebben gehad, had ik een auto voor mezelf gekocht.
→ Da sam imao više novaca, bio bih si mogao kupiti auto.

Na ovaj način možete prevesti i druge izjave na nizozemski koje stoje u konjunktivu.

Za molbe i savjete također koristite imperfekt od „zullen” + infinitiv. Kod pretpostavki dodajete „zou“/ „zouden“ „kunnen“.

Primjer:

Dat zou kunnen kloppen. → To bi mogla pasati.

Neizravni govor u nizozemskom

U neizravnom govoru se u nizozemskom uvijek koristi indikativ. Glagolsko vrijeme u sporednoj rečenici odgovara vremenu u glavnoj rečenici. Sporedna rečenica se uvodi konjunkcijama „dat“ (hr.: da) ili „of“ (hr.: ako).

Primjer:

Tom zegt, dat het te laat is. → Tom kaže, da kasni.

Što trebate znati o zamjenicama u nizozemskom:

Zamjenice izvršavaju dvije važne funkcije:
Zamjenice ili prate i opisuju imenice ili ih u potpunosti zamjenjuju.
Zamjenice se u nizozemskom uglavnom ne dekliniraju.

Osobne zamjenice

Za nekolicinu zamjenica postoje dva oblika, ovisno o tome je li zamjenica naglašena ili nenaglašena.

Zamjenice u službi subjekta		
	naglašeno/ formalno	nenaglašeno/ neformalno
ja	ik	'k
ti	jij	je
on/ ona/ ono	hij/ zij/ het	ie/ ze/ 't
mi	wij	we
vi	jullie	-
oni	zij	ze
Vi	u	-

U nizozemskom postoje generalizirane zamjenice „men” i „je” kojima se izriče univerzalnost neke radnje.

Pošto u nizozemskom ne postoji razlika između osobnih zamjenica u dativu i zamjenica u akuzativu , morate naučiti samo jedan oblik za oba padeža.

Zamjenice u službi objekta

	naglašeno/ formalno	nenaglašeno/ neformalno
meni/mene	mij	me
tebi/tebe	jij	je
njemu/njega/ njoj/nju	hem/ haar/ het	'm/ 'r bzw. d'r / 't
nama/nas	ons	-
vama/vas	jullie	-
njima/njih	hen, hun (kod živih imenica) ze (kod neživih imenica)	ze
Vama/Vas	u	-

Posvojne zamjenice u nizozemskom

S posvojnim zamjenicama možete izraziti odnose vlasništva i pripadnosti. Možete ih koristiti kao atribut ili kao subjekt.

Atributna služba			Subjektna služba		
	naglašeno/ formalno	nenaglašeno/ neformalno			
moj	mijn	m'n	moj	de/het +	mijne
tvoj	jouw	je	tvoj		jouwe
njegov/nje n	zijn/ haar /zijn	z'n /d'r/ z'n	njegov/nj en		zijne/ hare
naš	ons/ onze	-	naš		onze
vaš	jullie	je	vaš		-
njihov	hun	-	njihov		hunne
Vaš	uw	-	Vaš		uwe

Pokazne zamjenice u nizozemskom

Pokazne zamjenice upućuju ili pokazuju na nešto ili nekoga. Najvažnije pokazne zamjenice u nizozemskom su „deze“, „die“, „dit“ und „dat“.
„Deze“ i „die“ stoje uz imenice koje u jednini imaju član „de“, a „dit“ i „dat“ uz imenice sa članom „het“.
Pokazne zamjenice se u nizozemskom ne dekliniraju.

Primjeri:
deze auto → ovaj auto
deze auto's → ovi auti

Neodređene zamjenice u nizozemskom

Većina neodređenih zamjenica se u nizozemskom ne dekliniraju. Nažalost postoji nekoliko iznimki po pitanju tog pravila:

- Nekoliko neodređenih zamjenica se dekliniraju kao pridjevi. Ispred imenice u jednini s članom „het“, zamjenice ostaju nepromijenjene, kod imenica s članom „de“ u množini završavaju na -e.
Primjer: elk → svaki
Ik begin elke dag met een bakje koffie.
→ Svaki dan započinje sa šalicom kave.
- „veel“ (puno) i „weinig“ (malo) dobivalu nakon „de“, „het“, nastavak -e.
Primjer:
Wie heeft die vele koekjes gebakken?
→ Tko je ispekao sve ove kekse?
- Neodređene zamjenice koje se pojavljuju samo u množini su ove: „alle“ (svi), „sommige“ (neki), „verscheidene“ (razni), završavaju na -e i ne dekliniraju se.
Primjer:
Alle mensen maken fouten. → Svi ljudi čine greške.

Upitne zamjenice u nizozemskom

Pozor:

Upitna zamjenica „welk/e“ (koji/a/e) mijenja svoj oblik: Kod imenica sa određenim članom „het“ u jednini se koristi „welk“.
Primjer:
Over welk knap meisje spreek je?
→ O kojoj lijepoj curi pričаш?

Odnosne zamjenice u nizozemskom

Odnosne zamjenice su potrebne kako bi se ukazalo na neku riječ koja se spomenula u jednoj od prethodnih rečenica.

U nizozemskom ćete naći uglavnom ove odnosne zamjenice:

- „die“:
Odnosi se na osobe i predmete tj. na žive i nežive imenice i koristi se kod imenica koje u jednini posjeduju određeni član „de”.
Primjer:
De jongen **die** naast Paul staat heet Klaas.
→ dečko koji stoji pored Paula se zove Klaas.
- „dat“:
Se odnosi na imenice koje u jednini posjeduju određeni član „het”.
Primjer:
Het adres dat de oplichter opgegeven had was vals.
→ Adresa koju je građanin naveo je bila pogrešna.
- „wie“:
Odnosi se uvijek na osobe i koristi se kada u odnosnoj rečenici nije sadržana odnosna riječ ili se zamjenica kombinira sa prijedlogom.
Primjer:
Wie graag wil kan nu naar huis gaan.
→ Tko želi, može sada ići kući.
- „wat“:
Odnosi se uvijek na nežive imenice.
Koristi se odnosnim rečenicama bez odnosne riječi.
Primjer:
Wat jij wil speelt geen rol.
→ Što ti želiš, ne igra nikakvu ulogu

- „waar“:
Odnosi se uvijek na nežive imenice koje stoje u kombinaciji s prijedlogom.
Kombinacija „waar + prijedlog“ može stajati zajedno ili rastavljeno.
Primjer:
Morgen is de dag waarop ik mijn leven heb gewacht.
→ Sutra je dan koji čekam već cijeli svoj život.

Što trebate znati o građi rečenica:

Izjavne rečenice u nizozemskom

Građa jednostavnih rečenica izgleda ovako:

Subjekt – Predikat – Objekt

Za proširene rečenice morate upamtiti, da objekt s prijedlogom uvijek stoji na kraju rečenice.

Isto tako je s navodima vremena i mjesta.

Primjer:

Ik koop een cadeau voor mijn broer.

→ Kupujem svom bratu poklon.

Rečenice s infinitivom

Ako u rečenici ima više glagola u infinitivu, onda oni stoje poredani na kraju rečenice.

Pri tome glavni glagol uvijek stoji na samom kraju.

Redosljed glagola izgleda ovako:

pomoćni – modalni – modificirani – glavni

Primjer:

Ik heb je naar huis horen komen.

→ Čuo sam te kako dolaziš kući.

Što trebate znati o brojevima u nizozemskom:

Brojanje na nizozemskom biste trebali brzo napamet naučiti.

Od 12 pa na dalje se brojevima dodaje „-tien“ (deset).

Od 20 pa na dalje se brojevi kombiniraju na ovaj način „een“ (twee, drie, ...)-en -„,twintig“ (dertig, veertig, ...).

Pomoću ove tablice ćete sigurno brzo naučiti brojeve na nizozemskom:

Brojevi od 0 do 30 na nizozemskom					
0	nul				
1	een	11	elf	21	eenentwintig
2	twee	12	twaalf	22	tweeëntwintig
3	drie	13	dertien	23	drieëntwintig
4	vier	14	veertien	24	vierentwintig
5	vijf	15	vijftien	25	vijfentwintig
6	zes	16	zestien	26	zesentwintig
7	zeven	17	zeventien	27	zevenentwintig
8	acht	18	achttien	28	achtentwintig
9	negen	19	negentien	29	negenentwintig
10	tien	20	twintig	30	dertig

Ostali kardinalni brojevi			
40	veertig	100	honderd
50	vijftig	101	honderdeen
60	zestig	200	tweehonderd
70	zeventig	1000	duizend
80	tachtig	1001	duizendeneen
90	negentig	100000	honderduizend

Redni brojevi se uglavnom označavaju nastavkom -e iza osnovnog broja.
Od 1. do 19. se redni broj tvori dodavanjem nastavka -de.

Pozor iznimke:

1e → eerste,
3e derde
8e → achtste

Od 20. je potreban nastavak -ste.

Primjeri:

5e → vijfde
21e → eenentwintigste

Dani u tjednu na nizozemskom:

Dani u tjednu	
maandag	Ponedjeljak
dinsdag	Utorak
woensdag	Srijeda
donderdag	Četvrtak
vrijdag	Petak
zaterdag	Subota
zondag	Nedjelja

Primjer:

Ik ga maandag naar de bioscoop. – U ponedjeljak idem u kino.

We hoeven niet op zaterdag en zondag te werken – Subotu i nedjelju ne moramo raditi.